

Podhradčan

Informačný občasník mesta Spišské Podhradie

04/2014

Výsledky voľby primátora mesta

1. **MVDr. Michal Kapusta** zástupca primátora **KDH 1334** 2. **Mgr. Miloslav Repaský** stredošk. pedagóg **NÁŠ KRAJ 294**

Výsledky voľby poslancov mestského zastupiteľstva

1. MVDr. Michal Kapusta zástupca primátora KDH 990	18. PaedDr. Martin Sereday pedagóg NÁŠ KRAJ 305
2. Mgr. Jozef Bača pedagóg KDH 898	19. Ing. Ľuboslav Longauer riaditeľ CVČ SDS 295
3. Vladimír Tomko vedúci lesného obvodu KSS 568	20. Ing. Viera Jurečková učiteľka ZŠ KDH 290
4. Mgr. Peter Vandraško pedagóg SDKÚ-DS 554	21. Ing. Albert Baran agronóm SMER 266
5. Jozef Komara vedúci prevádzky SDKÚ-DS 483	22. Vladimír Kamenický živnostník SIEŤ 251
6. Mária Kalavská referentka KDH 478	23. PhDr. Dáša Uharčeková Pavúková historik umenia KDH 238
7. Štefan Faltin vodič SNS 470	24. Mgr. Martin Ilečko reštaurátor-historik nezáv. kand. 237
8. Mgr. Milan Blahovský učiteľ nezávislý kandidát 463	25. Štefan Horbal' údržbár NÁŠ KRAJ 230
9. Ing. Ján Lisoň riaditeľ družstva KDH 452	26. Vladimír Petrek prev. montér vodovodov NÁŠ KRAJ 229
10. Peter Hanigovský vodič NÁŠ KRAJ 429	27. Ing. Marián Tirpák riaditeľ, s. r. o. SDKÚ-DS 229
11. Marián Boržik majster SIEŤ 379	28. Ján Štefaňák študent KDH 224
12. Ing. František Pravlík elektroinžinier KDH 379	29. Mgr. Rastislav Tarajčák učiteľ KDH 220
13. Mgr. Miloslav Repaský stredošk. pedagóg NÁŠ KRAJ 353	30. Ing. Mariana Kovalská konateľka NÁŠ KRAJ 203
14. Mgr. Vladimír Šolc pedagog. pracovník SDKÚ-DS 340	31. Štefan Sýkora podnikateľ SDKÚ-DS 160
15. Štefan Zumrík SZČO KDH 336	32. Marián Kobelák robotník NÁŠ KRAJ 151
16. Mgr. Peter Kundrat ved. útvaru let. správy SDKÚ-DS 330	33. Anna Slebodníková nezamestnaná SDS 139
17. Bc. Ján Galarovič živnostník KDH 308	34. Eva Košalková vychovávateľka NÁŠ KRAJ 126

Schválené žiadosti o dotácie

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, ako riadiaci orgán pre Operačný program Životné prostredie schvaľuje žiadosť o nenávratný finančný príspevok pre mesto Spišské Podhradie.

Výstavba verejnej kanalizácie a čistiarne odpadových vôd v Spišskom Podhradí Schválená suma 2.786.712,99 €

Milí Podhradčania,

dovoľte mi aby som sa Vám z celého srdca všetkým pod'akoval za prejavenu dôveru vo voľbách na primátora mesta.

Výsledok volieb ma veľmi potešil a beriem to ako službu, na ktorú ste si ma vybrali Vy svojimi hlasmi – službu pre mesto Spišské Podhradie a nie klasické zamestnanie. Budem robiť všetko preto aby som Vás nesklamal.

Chcem byť primátorom všetkých Podhradčanov.

Chcem vykonávať túto službu zodpovedne, svedomito, múdro, odvážne ale zároveň rozvážne. Som pripravený vypočuť názor každého, prijať kritiku, ktorá posunie mesto konštruktívne dopredu.

Aj keď nie som rodený Podhradčan, mesto Spišské Podhradie som si zamiloval, bývam tu so svojou rodinou - som tu doma a je mojou povinnosťou ho zveľaďovať, obnovovať a hospodárne spravovať.

Verím, že k týmto princípom nájdeme spoločnú reč s novozvolenými poslancami MZ.

Ešte raz Vám veľmi pekne ďakujem a prajem príjemné prežitie adventného obdobia ako prípravu pred Vianočnými sviatkami – sviatkom narodenia pána Ježiša Krista.

Prajem všetko dobré

MVDr. Michal Kapusta
zástupca primátora

Významné životné jubileá oslávili a oslávia

Ing. Bujňák Rudolf	70 rokov	Cisková Mária	80 rokov
Ferenčucha Ondrej	70 rokov	Jaworek František	80 rokov
Kožušková Irena	70 rokov	Kolarská Alžbeta	80 rokov
Schutzová Irena	70 rokov	Lorincová Katarína	80 rokov
Brindzová Alžbeta	75 rokov	Staňa Ondrej	80 rokov
Gadušová Olga	75 rokov	Tremko Ján	80 rokov
Kováčová Terézia	75 rokov	Hradiská Helena	85 rokov
Longauer Štefan	75 rokov	Smiková Mária	85 rokov
Lopatková Mária	75 rokov	Tekeli Jozef	91 rokov
Staňová Terézia	75 rokov	Kešeláková Mária	94 rokov

Všetkým oslávencom srdečne blahozeláme a prajeme do ďalších rokov hlavne veľa zdravia a pohody v kruhu najbližších.

Opustili nás

Emil Vojtánek	nar. 1937
Elena Navesňáková	nar. 1931
Michal Sajdák	nar. 1951
Anton Lányi	nar. 1947
Justína Koval'anová	nar. 1922
Milan Novák	nar. 1957
Mária Hrobl'áková	nar. 1932
Viktória Škopová	nar. 2012
Mgr. Rudolf Zelený	nar. 1936

Rodinám príbuzných vyslovujeme úprimnú sústrasť.

Podhradčan vyznamenaný vojenským krížom Jeho Veličenstva, z čias I. svetovej vojny

V tomto roku si pokrokový svet pripomína sté výročie vypuknutia I. svetovej vojny 28. júla 1914. Slovákov sa táto udalosť nielen dotkla, ale niesli ohromnú ťarchu jej následkov. Až 70 000 Slovákov v nej položilo svoje životy.

Aj Podhradčania prežívali osudové chvíle. Medzi nimi aj rodák zo Spišského Podhradí, učiteľ a historik Štefan Cisko, iniciátor a zakladateľ vlastivedného múzea v Spišskom Podhradí, ktorý ako študent Učiteľského ústavu na Spišskej Kapitule v roku 1916 bol povolán na front.

V Pamätníku 110 ročnice založenia rím.-kat. učiteľského ústavu v Spišskej Kapitule od Alojza Miškoviča sa na str. 158 píše: „Vo vojenných rokoch, pri nastúpení vojenskej služby niektorí žiaci dostali triedne vysvedčenie, iní zasa skorej skladali skúšky spôsobilostné, ba boli občasne usporiadané aj kurzy učiteľ. vzdelania, po skončení ktorých boli kandidáti pripustení na skúšky, a takto išli na bojištia bojovať za cudzie záujmy.“

V školskom roku 1917-18 po návrate z frontu v hodnosti poručíka do vlasti, pokračuje

v štúdiu. V školskom roku 1918-19, 3. mája 1919 Nariadením čsl. vlády završuje štúdium Učiteľského ústavu na Spišskej Kapitule.

Zaujímavosťou je skutočnosť, že mladý (devätnásť ročný) poručík Štefan Cisko sa z rumunského frontu vracia s vyznamenaním na hrudi – Karolov vojenský kríž. Z dokumentu, ktorý je súčasťou vojenského ocenenia učiteľa a historika Štefana Ciska môžeme vyčítať jeho prísľušnosť k 9. uhorskému honvédkemu pluku.

Tieto fakty nezachytila ani Kronika mesta Spišské Podhradie, i keď je pravdou, že osobnosti pána Ciska sa kronika venuje, ale „len“ so zameraním na jeho bohatú pedagogickú a historickú činnosť, spojenú so založením vlastivedného múzea v roku 1967.

Zrejme Štefan Cisko bol jediným Podhradčanom, ktorý takéto ocenenie dostal, o čom asi ani Podhradčania doteraz netušili.

Karolov vojenský kríž bol zriadený Najvyšším rozhodnutím zo dňa 13. decembra 1916 cisárom Karolom I. s tým, že ide o vý-

raz vďačnosti a uznania vojakom, ktorí aj napriek nepriaznivej situácii statočne a neohrozene bojovali proti nepriateľom, verní prísaha panovníkovi a vlasti.

S myšlienkou zriadenia „viditeľného ocenenia“ frontových bojovníkov prišlo už koncom apríla 1915 ministerstvo vojny (so súhlasom vojenskej kancelárie Jeho Veličenstva cisára Františka Josefa I.), kedy bol daný podnet k zriadeniu Vojenského bojového kríža (Truppenkampfkreuz), určeného pre frontových vojakov.

Sté výročie vypuknutia I. svetovej vojny, nech je aj spomienkou na spišsko podhradského rodáka Štefana Ciska (1898 – 1980), vyznamenaného vojnovým krížom Jeho Veličenstva.

Dr. Vladimír ŠOTTER,
predseda OZ Učiteľ Štefan Cisko
a jeho odkaz

Mestská knižnica v Spišskom Podhradí

Tip na knihu

Andrea Coddington:

Mal to byť pekný život

Slovenka Darina prežíva na Manhattane svoj americký sen a napriek nelahkému životu cudzinca si naplno užíva zaslúbenú krajinu. Kto si doteraz myslel, že Amerika je rajom na zemi, román mu otvorí oči. Bez príkras a s dávkou humoru ilustruje americkú realitu, prácu, vzťahy zdravotníctva.

Darina Mamarová:

Sly muž

Strhujúci príbeh o láske a zločine inšpirovaný skutočnými udalosťami. Nezávislý novinár dostane od svojej tajnej lásky, šéfredaktorky Jany, úlohu, ktorá je preňho veľkou profesionálnou výzvou. Venuje sa prípadu pred dvadsiatich rokov, keď boháč Michala odsúdili za znásilnenie a vraždu jeho mladšej priateľky.

Catherine McKenzieová:

Manžel na objednávku

Anne Blythová má skvelý život, zaujímavú prácu, no stále sa jej nedarí nájsť si životného partnera. Náhodou nájde vizitku zoznamovacej kancelárie a vloží si ju do vrecka. Krátko na to jej najlepšia priateľka oznámi, že sa vydáva. Anne sa neubrání závidi a tak sa rozhodne zoznamovaciu agentúru čo najskôr navštíviť.

Harlan Coben:

Šesť rokov

Ich život je samá lož. Pravda však môže zabíjať. Pred šiestimi rokmi sa zúfalý Jake Fischer prizeral, ako si Natalie, jeho životná láska, berie iného muža. Šesť rokov skrýval svoje zlomené srdce a venoval sa kariére univerzitného profesora. Šesť rokov dodržiaval sľub, že manželov nechá na pokoji, ale šesť rokov teraz uplynulo.

Tešíme sa na Vašu návštevu v knižnici

Anna Gondová, vedúca knižnice

1. ročník MFL

V júni tohto roku v našom meste za podpory mesta Spišské Podhradie, MŠK Spišské Podhradie a ZŠ Školská 3 odštartovala po niekoľkých rokoch Mestská Futbalová Liga v minifutbale. Mestská Futbalová liga (ďalej MFL) sa v minulosti konala každoročne počas leta a túto tradíciu sme sa rozhodli oživiť.

Zápasy sa odohrávali v športovom areáli ZŠ Školská 3 od júna tohto roku až do októbra kedy vyvrcholila súťaž finálovým zápasom. MFL zahrňovala dve fázy a to skupinovú a vyradovacia, v oboch fázach účinkovalo šesť mužstiev ktoré sa do súťaže prihlásili a to Bigare, Gunners, Hangover, MŠK Old Boys, NotsoAtletic a Questra.

V skupinovej fáze odohralo každé mužstvo 5 zápasov v ktorých si neraz zaplnené publikum užívalo pekný, bojovný a fair-play futbal. Túto fázu vyhralo mužstvo Questra nasledovane Bigarmi, NotsoAtletic, MŠK Old Boys, Hangover a Gunners.

Vo vyradovacej fáze boli do prvého kola nasadené dvojice tímov NotsoAtletic, Gunners a MŠK Old Boys a Hangover, z týchto

dvojíc postúpili do ďalšieho kola celky NotsoAtletic a MŠK Old Boys ktoré sa v ďalšom kole stretli s Bigarmi a Qestrrou, v týchto zápasoch sme mohli vidieť plno emócií, krásnych momentov, bojovnosť a túžbu každého mužstva dotiahnuť to do víťazného konca, žiaľ v tomto kole sa so súťažou rozlúčili mužstva NotsoAtletic a MŠK Old Boys. Vyvrcholením súťaže bolo finále, ktoré sa konalo 31. októbra proti sebe nastúpili celky Questra a Bigare, v zápase plnom zvrátov nakoniec Questra podľahla Bigarom ktorí ukázali väčšie odhodlanie, túžbu po víťazstve a dokonale oplatili svoju prehru zo základnej časti. **Víťazné mužstvo Bigárov získalo putovný pohár**, o ktorý sa bude o rok bojovať v novom ročníku MFL, taktiež trofej pre najlepšieho strelca súťaže získal s 31 zásahmi Erik Novák ktorý obliekal dres mužstva NostoAtletic.

Gratulujeme Víťazom a ďakujeme za ústretovosť a spoluprácu mestu Spišské Podhradie, MŠK Spišské Podhradie, ZŠ Školská 3 ako aj ďalším ľuďom ktorí nám s organizáciou MFL pomohli.

Organizátori MFL 2014

**Ponúkame nízkoplošné byty
v novom seniorskom dome.
Byty poskytujeme nielen seniorom.
Kontakt: 0915 906 386**

Zabudnutý génius?

Vo františkánskom kostole sv. Jakuba v Trnave, hneď pri vchode nad sväteničkou, je umiestnená nenápadná pamätná tabuľa. Vedľa nej je zarámovaný text s fotografiou slepeho muža v čiernom. S manželkou sme za minulého režimu často chodili do tohto chrámu a vždy sme tomuto človeku venovali tichú spomienku.

Ernest Emanuel Schumera, lebo tak sa volal, **sa narodil 14. januára 1883 v Spišskej Kapitule**. Jeho otec bol učiteľom hudby na tamojšej učiteľskej akadémii a mal titul regenschóriho v kapitulnej katedrále, teda bol organistom a zbormajstrom. Čo sa skrývalo v malom Ernestovi zistil otec veľmi rýchlo. Obrovské hudobné nadanie, skryté v jeho synovi podporoval zo všetkých síl. Malý Ernest, ktorý dostal dar absolútneho hudobného sluchu, už ako šesťročný pravidelne hrával na organe v blízkom Jablonove. Ešte v detskom veku sa dostal do rúk skúseného profesora Karola Húsku, u ktorého sa vzdelával v hre na organe a v hudobnej teórii. Už ako žiak pomáhal otcovi pri rozpisovaní partitúr pre zborový spev a ako 10 ročný hral na husliach na hudobnej akadémii v Spišskom Podhradí. V roku 1898 sa mu ako 15 ročnému stalo bližšie neurčené nešťastie, pri ktorom stratil ľavé oko. Ako 19 ročný prišiel do Trnavy vyučovať hudbu do kláštornej školy. Vtedy už stratil zrak úplne. S ťažkým osudom sa nikdy nezmiernil. Naštudoval si Braillovo písmo a preložil si doň všetku hudobnú literatúru, cirkevnú i svetskú, ktorú používal pri vyučovaní a pri organovej hre v kostole, prelúdiá, kancionále, gregoriánsky chorál. Býval vo františkánskom kláštore, ale reholníkom sa nestal.

V kláštornej škole mal pre svoje odborné aj ľudské vlastnosti veľký rešpekt a úctu. Napísal niekoľko cirkevných piesní. Kantáta Jubilate Deo patrí do zlatého fondu slovenskej hudobnej tvorby, hráva a spieva sa dodnes a nielen na Slovensku. No Ernest Schumera bol predovšetkým interpretom. Tam sa jeho talent prejavil naplno. Jeho hra na organe nebola iba presná, ale aj úžasne farebná. Z každého nástroja vedel vyčarovať neobyčajné tóny. Veľkou udalosťou po nedeľnej dopoludňajšej omši bola jeho hodinová hra na organe s množstvom skvelých improvizácií. Ľudia

zostávali v kostole po svätej omši až kým neskončil. Na tieto jeho neoficiálne koncerty chodila odborná i laická verejnosť aj z Bratislavy a Viedne. Táto tradícia sa v trnavskom františkánskom kostole sv. Jakuba zachovala podnes, iba to hranie trvá trochu kratšie.

Naštudoval si Braillovo písmo a preložil si doň všetku hudobnú literatúru

Poslucháči boli z jeho bravúrnej hry nadšení a jeho spôsob hry magicky priťahoval uznávané autority aj obyčajných poslucháčov. Bolo veľa takých, čo sa museli sami presvedčiť o tom, že ten skvelý virtuóz vlastne vôbec nevidí. Traduje sa, že veľký Mikuláš Schneider Trnavský raz pri počúvaní Schumerovej hry v kostole sv. Mikuláša v Trnave, plnej nápadov a majstrovských improvizácií, povedal: „Tak toto ani ja nedokážem.“ Jeho hra bola veľkou inšpiráciou pre hudobné štúdium mnohých neskorších virtuózov. Za všetkých spomeniem nemeckého klaviristu Emmericha Hajnássyho, ktorý navštívil Schumera osobne v roku 1961.

Svoj jediný koncert uskutočnil s veľkým úspechom v roku 1927 v Žiline. Prečo nekonzertoval viac sa už nedozvieme, iba sa možno domnievať, že jeho práca ho napí-

ňala dostatočne. Zaujímavosťou je, že je autorom zvonkohry na evanjelickom kostole v Trnave. Jeho skúsenosti boli využité aj pri dispozičnom riešení pri výstavbe organov v Banskej Bystrici a Trnave.

Vo františkánskom kostole sv. Jakuba mali veriaci potešenie z organovej hry Ernesta Schumera dlhých a krásnych 60 rokov.

Ernest Schumera zomrel v Trnave dňa 17. augusta 1962. Dožil sa 79 rokov. Vďační trnavskí veriaci na neho nezabudli a 19. mája 1973 mu odhalili pamätnú tabuľu v kostole, s ktorým bol spätý celý jeho plodný život.

Mesto Trnava udelilo tomuto významnému organovému virtuózovi a hudobnému pedagógovi in memoriam roku 2002 Uznanie za rozvoj hudobnej kultúry v Trnave a celoživotné dielo. V Trnave - Východ jeho menom pomenovali ulicu.

Tento článok som napísal z úcty k veľkému rodákovi zo Spišského Podhradia, aby sa na neho nezabudlo ani v jeho rodnom meste. Za pomoc ďakujem bratovi Františkovi z rádu Menších bratov Františkánov v Trnave.

S použitím textu pri pamätnej tabuli a dostupných informácií napísal

Ing. Ján Kuťka

Vianoce v našom meste

Adventno-vianočný koncert

28.11.
piatok 18:00 hod

Koncert v podaní
Speváckeho zboru slovenských učiteľov

kostol Narodenia
Panny Márie

1. adventná nedeľa

30.11.
nedeľa 15:00 hod

Zapálenie prvého adventného svetla spojené s vystúpením detí z MŠ a žiakov ZŠ Školská 3.
Detské vianočné trhy – prezentácia a predaj výrobkov vlastnoručne vyrobených žiakmi

park kultúry

Mikuláš

5.12.
piatok 16:00 hod

Mikulášska cesta po svete.

Všetci si prineste prskavky a spoločne rozsvietime vianočnú výzdobu mesta. Zároveň sa môžete tešiť na hudobno-zábavný program, v ktorom vystúpia žiaci CVC Spišský hrad a Materskej školy

Mariánske námestie

2. adventná nedeľa

7.12.
nedeľa 15:00 hod

Zapálenie druhého adventného svetla spojené s vystúpením žiakov ZŠ na Palešovom námestí a speváckeho zboru. Schola Cantorum zo Spišskej Kapitule. Detské vianočné trhy – prezentácia a predaj výrobkov vlastnoručne vyrobených žiakmi

park kultúry

3. adventná nedeľa

14.12.
nedeľa 15:00 hod

Zapálenie tretieho adventného svetla spojené s vystúpením žiakov Základnej umeleckej školy.
Detské vianočné trhy – prezentácia a predaj výrobkov vlastnoručne vyrobených žiakmi

park kultúry

Strieborná hviezdica

16.12.
utorok 15:30 hod

Vianočný program Základnej školy na Palešovom námestí
venovaný rodičom a priateľom školy.

mestské
kino

Podhradské vianočné trhy

17.12.
streda od 8:00 hod
stánkový predaj

Od 14:30 hod. – kultúrny program, v ktorom vystúpia žiaci
Základných škôl, Základnej umeleckej školy a Materskej školy. Zapálenie
štvrtého adventného svetla. Hostom programu bude **spevácka skupina ROSA z Prešova**

Mariánske
námestie

Vianočný koncert Základnej umeleckej školy

18.12.
štvrtok 16:00 hod

V programe žiakov
Základnej umeleckej školy sa preniesiete do vianočnej atmosféry.

mestské kino

Silvester

31.12.
streda 23:30 hod

Rozlúčka so starým rokom
a privítanie roku 2015.

Mariánske
námestie

Hradprepevný...

k jubilejnej výstave výtvarníka Dušana Jurkovského (Spiš Gallery, Spišské Podhradie, október 2014)

Je starou pravdou, že veci, ktoré máme každodenne pred očami, nám postupne miznú z pohľadu. Vnímame už len ich obvyklé tvary a šedivé kontúry, no ich žiarivé farby a plné významy sa nám už dávno vytratili zo zretel'a. A až keď nás niekto cudzí na ne upozorní, pozrieme sa vôkol novým pohľadom, a ostávame užasnutí, v akej to kráse žijeme.

Tak aj naše Tatry my Spišiáci už registrujeme len ako banálnu, stokrát videnu panorámu vedľa dialnice. Ved' čože už tie „najmenšie veľhory sveta“ zmôžu proti Alpám, či Pyrenejam. A až keď nás ten cudzí upozorní na ich unikátne zoradenie štítov do krátkej rovnej retiazky, objavíme sami pre seba ich výnimočnú krásu. Monumentálne masívy vystupujúce zo samého dna riečnej kotliny Popradu priamo a strmo nahor až k vrcholom, ktorým žiadne predhoria neuberajú z výšky, ani z výhľadu na ich majestátne úpätia. A že nie sú lajdácky rozhodené, ale stoja pekne v rade vedľa seba ako cukrové homole v cukrárskej vitríne.

A podobnú, našim všedným pohľadom vyblednutú a vytratenú krásu, máme i doma v našom meste. Hneď za mestskými uličkami sa priamo nad strechami domorodí týči obrovská kulisa hradného kopca s majestátnym hradom. Vyvážená a vycentrovaná je ako obrovský závesný obraz, čelne a priamo do stredu pohľadu. A tiež jej nič necloní, ani nezacláňa, ani lesy, ani bralá, a z námestia sa zdá na skok. Pôsobí ako di-

vadelná dekorácia, ako žiarivá, z neba spustená opona, či ako veľkorozmerná stenová tapeta nalepená tesne za mestom. Takmer sa jej možno dotknúť. Takéto grandiózne, opticky a kompozične dokonalé pozadie nemá žiadne mesto na Slovensku. V Ľubovni je hrad príliš ďaleko, v Nitre je utopený v centre, v Trenčíne je príliš doľava a v Bratislave zas príliš bokom. Každý má nejakú chybičku krásy. Ten náš ju však nemá!

My, každodenní Podhradčania si to uvedomíme až vtedy, keď zbadáme cudzie autá, prudko brzdiace v strede cesty, z ktorých sa chvatne potácajú ohúrení turisti a roztrasenými rukami ozlomkrk snímajú tú našu bombastickú scéneriu. Alebo Ázijcov zarazených v strede „zebry“, tasiacich svoje rýchle foťáky a horúčkovo nimi „od pása“ cvakajúcich smerom k hradu. Niektorí z nás však majú pre takúto prirodzenú krásu zvláštne vlohy. Vnímajú a precítujú ju neustále, a ona im nikdy nezovšednie, tak ako nám ostatným. A keď sa k tomu pridá i dar talentu, vzniká umelec. A tým domácim, podhradským, je náš Dušan Jurkovský, ktorý už šesťdesiat rokov pozoruje, obdivuje a hlavne výtvarne spodobuje svoju srdcovú tému, ktorá je i ťažiskom celej jeho doterajšej tvorby. Spišský hrad vo všetkých jeho podobách. Mal'uje ho už dlhé roky, ako ruinu i ako vynovenú pamiatku, mal'uje ho s mestom i bez mesta, zblízka i zďaleka, zo všetkých uhlov i pohľadov a vo všetkých ročných obdobiach. Za horúceho letného dňa pod blankytným nebom ako masu rozžiare-

ného travertínu vyrážajúcu zo zelenej kupoly hradného vrchu. V mlkvej zimnej krajine zas ako osrienenú hradnú čipku na pozadí snehových mrakov. Autor je hradom fascinovaný až tak, že ho nemal'uje len za vidna, ale i v noci. Na jeho starších plátnach, inšpirovaných duchom nemeckého romantizmu, vidíme hrad ako zvlhnutú zrúcaninu v mesačnom splne, smutnú spomienku starých rytierskych čias. V novších prácach zas ako obnovenú pamiatku, moderne nasvietenú vo všetkých architektonických detailoch.

„Mal'uje ho už dlhé roky, ako ruinu i ako vynovenú pamiatku“

A keďže sa autor svojej srdcovej téme venuje takpovediac od nepamäti, lebo jeho rovesníci tvrdia, že usilovne produkoval hradné kresby, linoryty i suché ihly takmer hneď potom, ako sa naučil písať, preto i jeho výtvarná estetika a vkus prešli za ten dlhý čas rôznymi obdobiami, v ktorých možno vypozaovať rôzne umelecké vplyvy. Niektoré hrady majú monotónnejšiu, tlmenú farebnosť, znaky ostrej geometrické tvarovosti a hrubou linkou ťahané hložníkovské kontúry. Iné sú zas šturdíkovsky tiché, lyrické, s rozostrenými siluetami, v striedmej jasnej farebnosti. Vo viacerých plátnach sú v predpoli hlavného hradného motívu zakomponované domčeky a ploty, tvaroslovím odkazujúce na bazovského vidiecke chalúpk. Autor často komponuje svoje obrazy v trojuholníkovej perspektíve, vrcholu ktorej dominuje hrad. A dlhý dolný horizont zaplňajú staré podhradské dvory a dufarty vo svojej pôvodnej ošumelosti, s trochou staromilstva by sa dalo povedať, v ich zašlej kráse, ktorá už dnes nenávratne zmizla, pretože väčšina týchto objektov už bola zbúraná, či zreštaurovaná.

Aj keď doby prinášali, i odnášali najrôznejšie -izmy, Dušan Jurkovský nikdy nepodľahol, týmto hlasom sirén, ale stále si zachovával a rozvíjal svoj realistický štandard i námetový okruh. Pred prchavými povrchmi plenérov s ich efemérnymi efektmi uprednostňuje solidne ateliéro-

ZUŠ v okolitom dianí

Základná umelecká škola v Spišskom Podhradí sa každoročne snaží zapájať do rozličných kultúrno-spoločenských podujatí. Od začiatku školského roka 2014/2015 sme sa zúčastnili mnohých akcií, kde sa prezentovali naši žiaci. Na „Podhradských trhoch“ konaných 5. až 6. septembra a dňa 21. októbra v Dome Charitas v Spišskej Kapitule pri príležitosti mesiaca úcty k starším, vystupovali žiaci tanečného odboru – Detský folklórny súbor Dreveník a žiaci hudobného odboru. Svojím tancom a hudbou spestrili danú chvíľu a odovzdali bohatstvo folklórnych tradícií. Krátko na to boli naši žiaci spoluúčinníkmi na otvorení Múzea geologického a archeologického dedičstva Spišského Podhradie, ktoré sa konalo 9. septembra podporené organizáciou MAS LEV.

V rámci festivalu **Spišský Jeruzalem 2014** sa dňa 13. septembra uskutočnila Medzinárodná poplenérová výstava zameraná na historické a duchovné skvosty lokality Spišského Jeruzalema, kde sa o kultúrne obohatenie postarali aj žiaci hudobného odboru. Po akciách bohatom septembri sme vhupli do októbra, kde sme sa taktiež nenudili a podieľali sme sa na podujatí s názvom „Hradná strela“, kedy k nám do Spišského Podhradia dňa 18. októbra zavítal historický vlak z Košíc spolu s návštevníkmi z okolia. Mesiac október sme ukončili spoločným koncertom speváckeho zboru Villa Saxorum a Základnej umeleckej školy v Spišskom Podhradí venovaný bol starým rodičom – október mesiac úcty k starším. V nasledujúcom období nás čakajú ďalšie kultúrne akcie, koncerty, výstavy a iné podujatia, na ktoré Vás srdečne pozývame a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu s mestom Spišské Podhradie.

PhDr. Paula Maliňáková

Hudba pod obrazmi

Hudba žiakov Základnej umeleckej školy v Spišskom Podhradí ako sme už vyššie spomenuli v článku **ZUŠ Spišské Podhradie v okolitom dianí** bola slávnostným otvorením vernisáže výstavy umelcov II. ročníka medzinárodného maliarskeho plenéra. Tvorivý tím zostavil Peter Krupa st., komisár plenéru, zo svojich dlhoročných priateľov, profesionálnych umelcov. Na Spišskej Kapitule pracovali piati hostia z Poľska a piati zo Slovenska. Inšpiračné podnety čerpali priamo na mieste (Pažica, Sívá Brada), ale aj z archi-

tektionických a prírodných skvostov mesta a okolia. S výsledkami tematického zamerania a snaženia „Umenie a meditácia v Spišskom Jeruzaleme“ sa mohli oboznámiť aj významní hostia, sídelný biskup Mons. Štefan Sečka a rektor KU v Ružomberku Mons. Jozef Jarab v Galérii Dom pôvodných remesiel v Spišskom Podhradí. Hudobné výkony žiakov boli príjemným doplnením celého umeleckého podujatia, ktoré si hostia odniesli do svojich domovov ako trvalú spomienku na naše mesto.

PaedDr. J. Parová

Marian Dzurík

Život a dielo Dr. Jozefa Špirka

Mnohokrát sa na nás z médií valí záplava informácií o tzv. celebritách a osobnostiach. Zamysleli ste sa nad tým, či sú všetci označovaní ľuďia naozaj osobnosťami, ktoré niečo dokázali, či urobili niečo pre slovenský národ? Merateľnosťou pomenovania celebrity nie je výstrednosť, čo najdrahšie oblečenie či škandály, ktorými sú opradené, ale osobnosť robí predovšetkým to, čo po sebe zanechá pre blaho nás všetkých.

Je záslužné, že Komisia pre kultúru, historické a kultúrne pamiatky a pamätihodností pri MZ v Spišskom Podhradí oprá-

šila jednu takúto osobnosť. **Doc. ThDr. Jozef Špirko, katolícky kňaz, zakladateľ moderných cirkevných dejín, rodák zo Spišského Podhradia.** Priznám sa, že ani ja, ktorá nie som obyvateľkou Spišského Podhradia, som netušila, akou osobnosťou Dr. Jozef Špirko bol.

Dr. Jozef Špirko sa narodil 2. apríla 1896 na Rybníčku v Spišskom Podhradí. Jedným z jeho pôsobísk po skončení teologických štúdií bola Spišská Kapitula, kde vyučoval kánonické právo a cirkevné dejiny. Počas svojho života okúsil rôzne príkoria a poníženia, čo nezlomilo jeho charakter a šľachetné srdce. Ako vedec a historik vytvoril bohaté dielo, ktoré ho zapísalo do pamäti slovenského národa. Zomrel 30. októbra 1954 a je pochovaný vo Fričovciach, kde pôsobil od roku 1952 ako správca farnosti.

29. októbra 2014 sa žiaci 2. stupňa oboch ZŠ v Spišskom Podhradí zúčastnili na slávnostnej akadémii venovanej 60. výročiu úmrtia Dr. Jozefa Špirka. Akadémia sa konala v rímskokatolíckom kostole v Spišskom Podhradí. Bohaté informácie

o osobnosti Dr. Špirka priblížil prítomným HEDr. Ľuboslav Hromják, PhD. Všetky spomínané informácie si mohli zúčastnení pozrieť na plátne zo sprievodnej prezentácie. Prednáška bola pretkaná prednesom básní slovenského básnika Rudolfa Dilonga viažucich sa k Spišskej Kapitule.

Krásu odborného a umeleckého slova spestrili lyrické národné slovenské piesne speváckeho zboru Villa Saxorum zo ZŠ na Školskej ulici v Spišskom Podhradí pod vedením PaedDr. Marty Lackovej. Prostredie rímskokatolíckeho kostola umocnilo zážitok, ktorý toto podujatie zúčastneným prinieslo.

Naše poďakovanie patrí Dr. Hromjákovi a všetkým, ktorí túto slávnostnú akadémiu pripravili a zaslúžili sa o to, aby sme nezabudli na ľudí, čo tvorili slovenskú históriu a aby sme boli hrdí na osobnosti, ktoré Slovákov preslávili. A najmä, aby sme ako lokálpatrioti boli hrdí na svojich rodákov.

Mgr. Mária Farkašová
ZŠ, Palešovo námestie 9

Dedko, babka, pod' sa so mnou hrať

*Ja Vás tu dnes pekne vítam,
hoci som len maličká,
Vás,vy naši milí hostia,
deduško a babička.*

Tieto slová zazneli na slávnosti venovanej našim starkým, ktorí nás prišli 22. 10. 2014 pozrieť do Základnej školy na Palešovom námestí v Spišskom Podhradí.

Aj tento školský rok prijali starí rodičia pozvanie s vedomím dopriať si pár príjemných okamihov v prítomnosti svojich vnúčat, ktoré si na znak vďaka a úcty pripravili kultúrny program plný piesní, básní, tancov a vtipov. O tom, že tieto oslavy majú v našej škole dobrý ohlas, svedčí veľká účasť starých rodičov. Niektorí k nám prišli už po tretíkrát. Usmíati, šťastní a veselí súťažili, nadšene sa zapájali do každej aktivity, ktoré pre nich pripravili pani učiteľky prvého stupňa. Každá súťažná disciplína preverila ich fyzickú zdatnosť a pohyblivosť. Všetko zvládli bez problémov. Spolu so svojimi vnúčatami súťažili v rýchlom vešaní bielizne z papiera, navliekaní korálikov, stavaní veže z kociek, v preberaní strukovín a v pantomíme. Za každú súťaž čakala víťazov sladká odmena, malé občerstvenie a darček pre starkú, starkého.

Milo nás prekvapil jeden zo zúčastnených dedkov, ktorý v mene všetkých starých rodičov poďakoval pani riaditeľke a pani učiteľkám za príjemne prežité popoludnie a prisľúbil účasť a stretnutie v budúcom školskom roku.

Už teraz sa tešíme a prajeme hlavne veľa zdravia, pokojných dní a lásku svojich vnúčat.

Mária Olejníková
ZŠ, Palešovo námestie 9

Dni plné farieb a hier

Ak si položíte otázku, ako spolu súvisia farby a hry, odpoveď hľadajte v ZŠ na Palešovom námestí v Spišskom Podhradí. V dňoch **28. októbra a 29. októbra 2014** sa v nej uskutočnili Dni plné farieb a hier, ktoré pre žiakov 1. a 2. stupňa zorganizovali a pripravili rodičia žiakov.

V utorok 28. októbra sa vyzdobená telocvičňa školy zmenila na priestor, kde súťažili žiaci 5. až 9. ročníka. Ráno o ôsmej vchádzali do „arény“ súťažiaci v pestrom farebnom oblečení. Každá trieda bola jedným súťažným družstvom vo zvolených farbách. Velili jej dvaja kapitáni - triedny učiteľ a jeden žiak. Farebné družstvá si vybrali vtipné pomenovania. A tak v záplave bielej, modrej, červenej, čiernej, ružovej a zelenej farby súťažili FAR-MAR-I, Avatari, Celkaskoni, Imbusáci.

Súťaž mala niekoľko kôl, príznačne nazvaných podľa charakteru súťaží a dokreslených patričnou hudbou. V prvom kole sa súťažiaci zmenili na farmárov a s chuťou sa pustili do vedomostných otázok i do súťaží v zručnosti. Na regulárny priebeh dozerala porota, ktorú tvorili 3 členovia, zástupcovia pedagógov, rodičov a mestského kultúrneho strediska. Aby nedašlo k žiadnej nespravodlivosti, ktorá

by sa mohla pri vysokom počte súťažiacich vyskytnúť, každé súťažné družstvo malo svojho dozerajúceho rodiča označeného titulom REJ, čo znamená rozhodcovská elitná jednotka. Moderátorkou súťažného dopoludnia bola pani učiteľka Mgr. Ľudmila Jacková, zástupkyňa rodičov, ktorá trpezlivo súťažiacim vysvetlila zadanie úlohy. Všetky družstvá súťažili súčasne. Súťaž sa rozprúdila, body na rozhodcovskej tabuli pribúdali. Konkurencia bola veľká, ani piatáci sa nedali zahanbiť, ba v niektorých úlohách boli lepší ako deviatci. Druhé kolo súťaže s vypožičaným názvom Milujem Slovensko preverilo vedomosti detí zo slovenských reálií. Šikovnosť svojich rúk si preverili súťažiace tímy v rôznych disciplínach. Viazali motúzy, so zviazanými očami hádali chute rôznych potravín, slamkou prečerpávali vodu, z písmenkových cestovín tvorili slová, ako Popoluška preberali fazuľu.

Body svojmu družstvu pridali aj kapitáni - triedni učiteľia, ktorí v dvoch súťažiach zápasili medzi sebou v zručnosti svojich rúk. V zápale súťaženia žiaci po očku pokukovali na rozhodcovskú tabuľu, kde po každej disciplíne pribúdali body a priebežné poradie sa neustále menilo. Počas súťaží sa ozývalo hlasné povzbudzovanie, inoke-

dy nastalo úplné ticho potrebné na plnenie zadanej úlohy. Raz súťažili jednotlivci, inokedy celá trieda.

Dopoludnie uplynulo veľmi rýchlo, nálada a zábava bola vynikajúca. Po poslednej súťaži a spočítaní bodov porota vyhlásila výsledky. Zvíťazila 8. B trieda, druhá bola 7. B a tretia skončila 7. A trieda. Ani ostatné triedy sa nemali za čo hanbiť. Statočne bojovali a bodové zisky boli takmer vyrovnané.

Za príjemne strávené dopoludnie plné hier a súťaží patrí úprimné poďakovanie všetkým rodičom a členom Rady školy, ktorí podujatie pripravili. Obetovali tejto akcii veľa voľného času a patrí im vďaka vedenia školy, pedagógov a najmä všetkých detí.

V podobnom duchu prebiehala súťaž v stredu 29. októbra, na ktorej sa zúčastnili žiaci 1. stupňa. Vedenie školy pozvalo k svojim žiakom aj súperov z MŠ v Spišskom Podhradí a ZŠ v Bijacovciach. Počas Dní plných farieb a hier boli sprievodným podujatím Dni otvorených dverí v ZŠ, ktorú navštívili prevažne rodičia žiakov školy.

Mgr. Mária Farkašová
ZŠ, Palešovo námestie 9

Od začiatku školského roka na plný plyn!

Prvý školský týždeň sa naši členovia zúčastnili vystúpenia na Podhradských trhoch. Vystúpením tanečnic sme ukázali, že aj za krátky čas sa dá pripraviť pekný program, scénu s názvom **Dve baby** prezentovali už známi humoristi Vanesa Krívdová a Dominik Rusnák. Veríme, že guláš navarený Vašom a pánom riaditeľom Vám všetkým chutil.

Druhý piatok v septembri sme venovali projektu **Spíšský Jeruzalem**. Deťom sme na Pažici priblížili posledné hodiny života Ježiša a to všetko v sakrálnom duchu s úctou k výnimočnému priestoru.

Tretí týždeň 17. - 19. septembra v dopoludňajších hodinách sme pre žiakov prvého stupňa pripravili v rámci dopravnej výchovy akciu známou pod názvom **Bezpečný cyklista**. Hlavnou ideou, ktorú si mal každý cyklista zapamätať bolo vidieť a byť videný. Žiaci získali základné vedomosti ohľadom bezpečnosti chodca a cyklistu na ceste. Týždeň sme ukončili krásnou akciou venovanou našim najmenším **Spievankovo** v levočskom kine.

Aj tento rok pokračujeme v obľúbenej súťaži **Master chef junior**. V októbrovom kole sme po prvýkrát zaradili do ponuky jedlo z mäsa a to **Cestoviny s kuracím mäsom**. Úlohou súťažiacich bolo bez časového obmedzenia pripraviť pokrm. Odborná porota hodnotila vzhľad, chuť, postup práce, použité suroviny, disciplínu pri príprave a varení, kreativitu, spoluprácu, úsmev a outfit. Všetci sa veľmi snažili a aj tí, ktorí nevyhrali boli fakt perfektní. Poroťte veľmi chutilo a aj kamarátom, ktorí ich prišli povzbudiť. Víťazkám blahoželáme.

Master Chef Junior

- 1. miesto:** Terézia a Jana Slobodníková
- 2. miesto:** Vanesa Krívdová a Dominik Rusnák
- 3. miesto:** Tamara Koval'ová, Viktória Kuntová, Daniela Mačáková

Ceny do súťaže venovalo CVČ a firma Mäspoma Zvolen.

Večer pred jesennými prázdninami sa u nás v Cévečeku opäť stretli duchovia na **Halloweenovskej párty**. Každé strašidlo sme pekne privítali a pohostili prípitkom z gumených medvedíkov, žltá - modrými špagetami poliatymi kečupovou krvou. Strašidlá sa najviac tešili na premietanie strašidelných filmov. Veľkou odvahou bol pre nich odchod domov v nočných hodinách. Naše pozvanie na **strašidelnú diskotéku** prijali aj prváci zo ZŠ na Školskej ulici, ktorí sa v rámci vyučovania prišli pozrieť na našu strašidelnú výzdobu a zatancovať si.

V stredu 5. 11. 2014 sme súťažou **Najrýchlejší špagetojed** spestrili novembrové popoludnie všetkým fajnšmekrom špagiet a zvlášť zelených. Úlohou detí bolo zjesť čo najrýchlejšie pripravené špagety lyžicou. Súťaže sa zúčastnilo 21 detí v troch kategóriách. Potešila nás bohatá účasť aj detí, ktoré prišli svojich kamarátov povzbudiť. Výsledkom boli plné brušká špagiet, kečupovo - syrové líčka a neskutočný smiech.

kategória - členovia:

- 1. miesto:** Timotej Novák
- 2. miesto:** Liana Krívdová
- 3. miesto:** Vanesa Vargová

kategória - nečlenovia:

- 1. miesto:** Liana Sedláková
- 2. miesto:** Timea Osipčáková
- 3. miesto:** Michaela Prevendárová

kategória - starší:

- 1. miesto:** Dominik Rusnák
- 2. miesto:** Martin Zezula
- 3. miesto:** Iveta Tekáčová

Srdečne blahoželáme!

V novom školskom roku **bonusom pre každého člena**, ktorý odovzdal s príhľáškou zároveň vzdelávací poukaz, **bol USB kľúč**, ktorý využijú hlavne pri plnení školských povinností.

V mesiaci november začína **X-BOX liga** venovaná **každý štvrtok FIFE a NHL 14**. Začiatok súťaže je vždy o 13:30 hod. Vyhodnotenie bude na konci školského roku. Pre víťazov máme pripravené pekné ceny.

Každý piatok Vás pozývame na **stretnutie s rozprávkami** a to vždy o 14:00 hod. v spoločenskej miestnosti. Naša telocvičňa na Štúrovej ulici je otvorená v pracovných dňoch od 8,00 do 12,00 hod. na telefón a od 16,00 do 19,00 hod. v pravidelných hodinových vstupoch.

V novembri sa tešíme na všetky deti, ktoré sa chcú zúčastniť na nácvikoch mikulášskeho programu. Hláste sa v kancelárii CVČ. Fotky z našich akcií si môžete pozrieť na nástenkách a facebooku.

kolektív CVČ Spíšský hrad

